

אין מלחמות נחמדות

הודעו עתה מביטויי האלימות והריקנות המצפונית אשר גילמו חיילים ישראלים בסרטו של רם לוי המבוסס על סיפורו של ס. יוהר — חירבת חיזעה.

הסרט חשף התנהגויות המושגות על הנמוכים והשפלים שבקניימיה המוסרי. תחושת בחילה וגועל נפש עלתה במעי גם בעת הדיון המלומד, הקר, הרחוק, שהיה בטלוויזיה בתום הקרנת הסרט. הזמן העובר מחדד בי הרגשה של סלידה ותיעוב.

אף-על-פי-כן, אני סבור אף עתה שאי-ההקדנה במועד הראשון שנקבע לה היתה מכה קשה לתדמיתנו פי כמה מאשר תת הערכים אשר נחשפו בדבריו ובמעשיו של אותו גבי ממושקף ומחוספס, אטום וזדוני, מעשים שבגינם יצא הקצף והוכר ברה המהומה הציבורית.

הכחשת „החריגים“, אשר הצטברות כמותית הופכת אותם לאיכות נורמטיבית כמעט, (לפי סיפורים שאני שומע מאנשים אשר היו שותפים למלחמה ההיא), מזיקה יותר מאשר המחיר שאנו משלמים תמורת קיוויו ופיתוח שחל בפרופיל ההומאני שלנו, כתוצאה מההקרנה.

האפולוגטיקה הצדקנית, לימוד הזכות המבוהל על נקיין הכפיים ויפי הנפש של הצבא והעם כאחד אינם מעלים אלא מורידים, יש בהם טעם של חרדה חולה ולא של ספק בריא.

ויכוח עם עצמנו אסור שיתנהל רק בשעה השלישית, באשמורת מתקדמת של לילה, יש לקיימו ללא רחמים — באומץ, בבהירות, בענייניות צלולה. זהו מישור אחד — ברור לחלוטין.

מישור שני הוא — מישור חופש ה-ביטוי. במישור הזה — ורק בו! — צריך לקיים ויכוח על אסור ומותר בחשיפה בפני התקשורת. אין לכרוך בשום פנים ואופן את הדילמות המצפונית הכבדה דות והמורכבות הבאות לכלל ביטוי הן בסיפור והן בסרט אם עצם מתן היתר ויזואלי להראות את „החריג“ בשער בת-רבים.

אין לגרוע בשום נימוק שהוא אינו בטחוני טהור מסמכויות רשות השידור להחליט ולקבוע על שידורי תוכניות בטל-וויזיה (וברדיו). התערבות בחופש הביטוי עלולה להיות דריסת-רגל גוזלת בחופשים ובחירויות אחרות ואז — אוי ואבוי לתריבות ולחברה.

אין להתעלם ולהכחיש מעשים בלתי הוגנים שנעשו כלפי אוכלוסייה ערבית. צריך להכיר ולהודות בפשעי מלחמה (בפירוש כך!) שנעשו בעת מלחמתנו, מעשים אשר ניתן היה למנוע אותם וחוברה היתה למנוע אותם. לא כולם היו חפים ונקיים!

אין מלחמות נחמדות! מלחמה היא דבר נורא, גם כאשר היא מתרחשת על רקע תפאורה פאסטורלית, במכנסיים קצרים, באיזו חברה/מניות שלומיאלית. היא נוראה בעיקר משום שהיא מיותרת.

הרהור אפילו: רק בחברה רגישה ליעויות ומחשיבת צדק באשר הוא, עשוי להתחולל רעש ציבורי והמולה פולמוסית סביב שאלת המצפון והמוסר. עובדה זו כשלעצמה, היא תעודת-כבוד למדינה.

אברהם שרון, עיר השופט

פצוע פה — פצוע שם

הכתבה המצולמת על הטייס יגאל שוחט (הטולס הזה 2109), שנפל פצוע בשבי המצרי, עוררה בי רגש מיוחד במינו. באותו יום בו הובא שוחט ממצריים לבית החולים תל-השומר, באתי גם אני לשם, לצורך אישון במחלקת השיקום, אחרי שנפגעי בתאונת-דרכים קשה.

חיקיתי שם כשלוש שעות, אחרי שנאמר לי שכל הרופאים הלכו לראות את הטייס הפצוע שהוחזר מהשבי, ואין אף רופא שיקבל אותי. לבסוף היתפנה לרגע רופא, עיין במימסכים שהבאתי עמי וסירב ל-קבלני. מעניין מאוד להשוות את היחס לו זכה יגאל שוחט במצריים, ליחס בו זכיתי אני, בישראל. למרות שיגאל טס למצריים למטרות הרס, קיבל מידי המצריים ריגוי טיפול רפואי הוגן, ואילו אני נזרקתי מבית-החולים ללא טיפול רפואי. גם בבית-החולים הדסה סירבו לקבלני לשיקום בגלל מחסור במזומנים.

שבתאי לוי, רמת-גן

בשורה אחת עם הסיגוריות המפורסמות ביותר בעולם. סופר קינג סיזו. תערוכת אמריקאית. תוצרת דובק.

BROADWAY 100
International quality

דובק מייצרת סיגוריות איכות למעלה מ-40 שנה.